

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Острозька академія»

«Затверджую»
Голова Приймальної комісії
Національного університету
«Острозька академія»

_____ І. Д. Пасічник

28 лютого 2019 року

Програма
вступного випробування з основ права
для вступників на навчання для здобуття ступеня бакалавра
на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста

Острог-2019

Програма вступного випробування з основ права для вступників на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста.

Програма розглянута та схвалена на засіданні Приймальної комісії Національного університету «Острозька академія» (Протокол № 3 від 28 лютого 2019 року).

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фахове випробування має на меті комплексну перевірку знань вступників, отриманих в результаті вивчення навчальних дисциплін, які передбачені освітньо-професійною програмою та навчальним планом освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста. Вступник повинен продемонструвати фундаментальні та професійно-орієнтовані уміння та знання з різних галузей права і здатність вирішувати типові професійні завдання. На вступне випробування виносяться питання з таких галузей як: конституційне право, теорія держави і права, кримінальне право, цивільне та сімейне право, трудове та адміністративне право. Окремі питання носять комплексний характер і мають на меті виявлення якості базового рівня підготовки вступника.

Вступники повинні знати:

- теоретичні основи цивільного, кримінального права;
- практику застосування цивільного, кримінального законодавства та пов'язані з цим проблеми;
- основні наукові тенденції та вдосконалення законодавства.

Вступники повинні вміти :

- чітко формулювати та пояснювати поняття, що містяться в положеннях цивільного, кримінального законодавства;
- орієнтуватись в чинній законодавчій базі;
- глибоко аналізувати норми права.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА:

1. Поняття і ознаки держави.
2. Теорії виникнення держави.
3. Типологія держав.
4. Державна влада.
5. Функції держави.
6. Форма державного правління.
7. Форма державного устрою.
8. Форма державного режиму.
9. Поняття законодавчої влади.
10. Загальна характеристика інституту глави держави.
11. Монарх, президент: особливості правового статусу.
12. Виконавча влада; уряд як керівна ланка в системі органів виконавчої влади.
13. Поняття та загальна характеристика судової влади.
14. Поняття унітарної та федеративної держави. Особливості унітарного та федеративного устрою державної влади.
15. Поняття форми правління. Загальна характеристика основних різновидів республіканських та монархічних форм правління.
16. Механізм держави.
17. Поняття і ознаки права.
18. Право в системі соціальних норм. Право і мораль.
19. Правосвідомість і правова культура.
20. Система права і система законодавства.
21. Джерела права.
22. Правовідносини (поняття, склад).
23. Систематизація правових норм.

24. Структура норми права та її особливості.
25. Правомірна поведінка, правопорушення, юридична відповідальність.
26. Правові системи світу.

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО:

1. Конституційне право України як галузь права, юридична наука та навчальна дисципліна.
2. Предмет, метод та суб'єкти конституційного права України.
3. Джерела конституційного права України.
4. Конституція України як основне джерело конституційного права України.
5. Форма і структура Конституції України.
6. Внесення змін та доповнень до Конституції України.
7. Референдум: визначення поняття, загальна характеристика інституту.
8. Референдум в Україні.
9. Предмет референдуму.
10. Поняття і сутність виборчого права. Принципи виборчого права.
11. Мажоритарна та пропорційна виборчі системи.
12. Виборчі системи в Україні.
13. Визначення поняття та загальна характеристика інституту громадянства.
14. Принципи інституту громадянства в Україні.
15. Конституційно-правовий статус іноземців і біженців в Україні.
16. Поняття та сутність місцевого самоврядування.
17. Поняття конституційно-правового статусу людини і громадянина.
18. Поняття і види основних прав та свобод людини і громадянина в Україні.
19. Обов'язки громадян України.
20. Основи конституційно-правового статусу Верховної Ради України.
21. Коаліція депутатських фракцій у Верховній Раді України. Участь коаліції у формуванні Кабінету Міністрів України.
22. Комітети Верховної Ради України.
23. Конституційно-правовий статус народних депутатів України (вимоги до народних депутатів України; повноваження народних депутатів України).
24. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини: конституційно-правовий статус.
25. Конституційно-правовий статус Президента України.
26. Рада національної безпеки і оборони України: конституційно-правовий статус.
27. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України.
28. Органи виконавчої влади на місцях.
29. Система органів судової влади за Конституцією України та Законом України "Про судоустрій" та статус суддів.
30. Конституційно-правовий статус суддів в Україні.
31. Принципи здійснення правосуддя в Україні.
32. Поняття конституційного контролю, загальна характеристика інституту конституційного контролю.
33. Конституційний Суд України: конституційно-правовий статус.
34. Органи прокуратури в Україні.
35. Система місцевого самоврядування в Україні та його принципи.
36. Конституційно-правовий статус органів місцевого самоврядування та їх повноваження.
37. Гарантії місцевого самоврядування в Україні.
38. Адміністративно-територіальний устрій України.
39. Конституційно-правовий статус Автономної Республіки Крим.
40. Правове регулювання інституту політичних партій в Україні.

41. Поправки до Конституції України від 8 грудня 2004 р. (конституційна реформа): загальна характеристика.

42. Форма правління в Україні.

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ:

1. Поняття і загальна характеристика кримінального права як галузі. Принципи кримінального права.
2. Джерела кримінального права України. Загальна характеристика Кримінального кодексу України 2001 р.
3. Дія кримінального закону в часі та просторі.
4. Поняття і ознаки злочину. Розмежування з іншими правопорушеннями. Класифікація злочинів.
5. Склад злочину. Поняття матеріальних і формальних складів злочинів.
6. Об'єкт і об'єктивна сторона складу злочину.
7. Суб'єкт і суб'єктивна сторона злочину.
8. Неосудність: поняття, медичний та юридичний критерії. Обмежена осудність.
9. Стадії скоєння злочину. Закінчений та незакінчений злочини. Поняття і юридичне значення добровільної відмови від доведення злочину до кінця.
10. Співучасть у злочині і причетність до злочину. Види співучасників і форми співучасті. Екссес виконавця.
11. Множинність злочинів.
12. Обставини що виключають злочинність діяння.
13. Поняття, ознаки і підстави кримінальної відповідальності.
14. Поняття, мета і види кримінальних покарань.
15. Обставини, що пом'якшують та обтяжують покарання.
16. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх.
17. Особливості відповідальності за посягання на основи національної безпеки (державна зрада, шпигунство, диверсія).
18. Загальна характеристика злочинів проти життя та здоров'я особи.
19. Загальна характеристика злочинів проти власності.
20. Загальна характеристика злочинів проти громадського порядку та моральності.

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА СІМЕЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ:

1. Поняття цивільного права та система цивільного права.
2. Цивільне законодавство.
3. Правоздатність фізичних осіб як суб'єктів цивільного права.
4. Цивільна дієздатність та її види.
5. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою. Умови, порядок, наслідки.
6. Оголошення фізичної особи померлою. Підстави, порядок, наслідки.
7. Поняття та ознаки юридичної особи, правоздатність, виникнення та припинення юридичних осіб.
8. Види юридичних осіб.
9. Поняття та види об'єктів цивільного права.
10. Поняття та види правочинів.
11. Форма правочинів . Наслідки недотримання.
12. Нікчемні та оспорювані правочини.
13. Позовна давність. Поняття, види строків позовної давності.
14. Поняття особистих немайнових прав фізичних осіб та їх види.
15. Власність та право власності. Зміст права власності.
16. Право спільної власності. Поняття, види та їх суб'єктний склад.

17. Авторське право. Поняття, джерела, об'єкти, суб'єкти, зміст і межі.
18. Суміжні права. Поняття, об'єкти, суб'єкти, зміст і межі, строки охорони.
19. Право на винаходи, корисні моделі, промислові зразки. Об'єкти, суб'єкти. Порядок оформлення.
20. Поняття зобов'язального права. Суб'єкти, об'єкти та зміст зобов'язання.
21. Цивільно-правовий договір.
22. Виконання зобов'язань. Поняття, принципи, місце, строки, способи.
23. Способи забезпечення виконання зобов'язань.
24. Відповідальність за порушення виконання зобов'язань.
25. Загальна характеристика договорів про передачу майна у власність.
26. Загальна характеристика договорів про передачу майна у користування.
27. Загальна характеристика договорів про виконання робіт.
28. Загальна характеристика договорів про надання послуг.
29. Загальна характеристика недоговірних зобов'язань.
30. Зобов'язання, що виникають внаслідок заподіяння шкоди. Поняття, елементи.
31. Поняття і значення спадкування. Підстави спадкування. Поняття спадщини. Відкриття спадщини.
32. Загальна характеристика спадкування за законом.
33. Загальна характеристика спадкування за заповітом.
34. Здійснення спадкових прав.
35. Загальні положення сімейного законодавства.
36. Шлюб. Права та обов'язки подружжя.
37. Права та обов'язки матері, батька та дитини.
38. Усиновлення.

ТРУДОВЕ ТА АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО УКРАЇНИ:

1. Трудове право як самостійна галузь права.
2. Поняття про трудовий договір, трудовий контракт.
3. Підстави розірвання трудового договору.
4. Переведення на іншу роботу.
5. Робочий час та час відпочинку.
6. Відповідальність в трудовому праві.
7. Адміністративне право України як галузь права.
8. Джерела адміністративного права.
9. Адміністративне правопорушення (проступок). Поняття, ознаки, склад.
10. Види адміністративних стягнень.
11. Порядок притягнення до адміністративної відповідальності.
12. Загальні положення про державну службу.
13. Обмеження, пов'язані із проходженням державної служби.
14. Підстави припинення державної служби.
15. Правові акти державного управління.
16. Види адміністративного примусу.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Тодика Ю. Основы конституционного строя Украины. – Х.: Факт, 1999. – 320 с.
2. Конституційне право України / За ред. В. Я. Тація, В. Ф. Погорілка, Ю. М. Тодики. – К.: Український центр правничих студій, 1999. – 376 с.
3. Тодика Ю., Яворский В. Президент Украины: конституционно-правовой статус. – Х.: Факт, 1999. – 256 с.
4. Коментар законодавства України про права та свободи людини і громадянина / Авт.-упоряд. М. І. Хавронюк. – К.: Парламентське видавництво, 1999. – 544 с.

5. Кушніренко О., Слінько Т. Права і свободи людини та громадянина. – Х.: Факт, 2001. – 440 с.
6. Тодика Ю. Конституционное право Украины: отрасль права, наука, учебная дисциплина. – Х.: Фолио-Райдер, 1998. – 292 с.
7. Кравченко В. Конституційне право України. – К.: Атіка, 2000. – 320 с.
8. Конституційне право України / За ред. Ю. М. Тодики, В. С. Журавського. – К.: Ін Юре, 2002. – 544 с.
9. Конституційне право України / За ред. В. Ф. Погорілка. – К.: Наукова думка, 2000. – 723 с.
10. Тодика Ю. Основы конституционного строя Украины. – Х.: Факт, 1999. – 320 с.
11. Рабинович П.М. Основы загальної теорії права та держави. – К., 1994.
12. Хропанюк В. Н. Теория государства и права: Учебное пособие для высших учебных заведений /Под ред. профессора В. Г. Стрекозова. — М., 1998.
13. Теория государства и права. Учебник для юридических вузов и факультетов. Под ред. В. М. Корельского - В. Д. Перевалова — М.: Издательская группа НОРМА—ИНФРА • М, 1998. — 570 с.
14. Загальна теорія держави і права / За редакцією академіка АПрН України, доктора юридичних наук, професора В.В. Копейчикова. — К.: Юрінком, 1997. — 320 с.
15. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року // Відомості Верховної Ради України.— 2001.— № 25-26. — Ст.131.
16. Антипов В.В., Антипов В.І. Обставини, які виключають застосування кримінального покарання. — К.: Атіка, 2004.
17. Борисов В.И., Куц В.Н. Преступления против жизни и здоровья: вопросы квалификации. — Х.: Консум, 1995.
18. Вереша Р.В. Проблемы вины в теории кримінального права. — К.: Атіка, 2005.
19. Голіна В.В. Судимість. — Х.: Харків юридичний, 2006.
20. Колос М.І. Кримінальне право України. Загальна частина: Навчальний посібник. — К.: Атіка, 2007.
21. Кримінальне право України. Загальна частина. Підруч. / За ред. проф. М.І. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. — К.-Х.: Юрінком Інтер — Право, 2005.
22. Кримінальне право України. Загальна частина: Посібник для підготовки до іспитів / Г.В. Андрусів, О.Ф. Бантишев, Б.В. Романюк. — К.: Вид. Паливода А.В., 2003.
23. Навроцький В.О. Основы кримінально-правової кваліфікації. — К.: Юрінком Інтер, 2006.
24. Пономаренко Ю.А. Чинність і дія кримінального закону в часі. — К.: Атіка, 2005.
25. Практика розгляду судами кримінальних справ: Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України / Упор. М.І. Камлик. — К.: Атіка, 2004.
26. Практика судів України з кримінальних справ 2001-2005 / За заг. ред. В.Т. Малярєнка, В.В. Сташиса. — К.: Юрінком Інтер, 2005.
27. Савченко А.В. Мотив і мотивація злочину. — К.: Атіка, 2002.
28. Тихий В.П. Стадії вчинення злочину. — Х.: НЮАУ, 1996.
29. Господарський кодекс України // ВВР. – 2003. -- № № 18, 19 – 20, 21 -22. – Ст. 144.
30. Господарський процесуальний кодекс України // ВВР. – 1992. -- № 6. – Ст. 56.
31. Цивільний кодекс України // ВВР. – 2003, № № 40-44, ст. 356.
32. Цивільний кодекс УРСР // Кодекси України. – К., 1998. – Кн. 2.
33. Цивільний кодекс УРСР від 16 грудня 1922 року. – К., 1950.
34. Про заставу: Закон України від 2 жовтня 1992 року // ВВР. – 1992. -- № 47. -- Ст. 642.
35. Про іпотеку: Закон України від 5 червня 2003 року// ВВР. – 2003. -- № 38. -- Ст. 313.
36. Цивільне право України. У 2-х кн., Кн.1 / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнєцової. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 720 с.
37. Цивільне право України. У 2-х кн., Кн.2 / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнєцової. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 640 с.
38. Цивільне право України. Ч. 1. Підручник / За ред. Ч.Н. Азімова, С.Н. Приступи, В.М. Ігнатенка. – Х., “Право”, 2000. – 365 с.

39. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т. – 2-е вид., перероб. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. – К.: Юрінком Інтер, 2006. Т.І. – 832 с; Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т. – 2-е вид., перероб. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. – К.: Юрінком Інтер, 2006. Т.ІІ. – 1088.
40. Конституція України.-Відомості Верховної Ради України.-1996.-№30.-Ст.141
41. Кодекс законів про працю України.Київ.-Атіка.-2002.
42. Про колективні договори і угоди.: Закон України від 1 липня 1993 року №3356-12.- Відомості Верховної Ради України.- 1993.- №36.- Ст.361.
43. Про оплату праці // Верховна Рада України; Закон від 24.03.1995 № 108/95-ВР.
44. Про відпустки // Верховна Рада України; Закон від 15.11.1996 № 504/96-ВР.
45. Прокопенко В.І. Трудове право України.Підручник.Х.-Консум.-2000.-С.421.
46. Битяк Ю. П. , Богуцький В. М., Парашук В. М. та ін. Адміністративне право України: Підручник. – Харків, 2006.
47. Колпаков В. К. Адміністративне право України: Підручник. – К., 1999.
48. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Верховна Рада УРСР; Кодекс України, Закон, Кодекс від 07.12.1984 № 8073-Х.